

**Nowe dane o występowaniu pluskwiaków różnoskrzydłych
(Hemiptera: Heteroptera)
w okolicach Duszników-Zdroju (Sudety Zachodnie) i Kłodzka (Sudety Wschodnie)**

GRZEGORZ GIERLASIŃSKI

43-316 Bielsko-Biała, ul. Doliny Miętusiej 27/44
e-mail: ggierlas@gmail.com

Abstract. [New data on the occurrence of terrestrial true-bugs (Hemiptera: Heteroptera) in the vicinity of Duszniki-Zdrój (Western Sudetes) and Kłodzko (Eastern Sudetes)]. New faunistic data on the occurrence of terrestrial true-bugs in the vicinity of Duszniki-Zdrój and Kłodzko are presented. Field studies were carried out in six localities. In total, the paper presents the data concerning 39 species of Heteroptera.

Key words: Hemiptera, Heteroptera, true bugs, faunistics, new record, Eastern Sudetes, Western Sudetes, Poland.

Wstęp

Stopień poznania heteropterofauny Sudetów Wschodnich i Zachodnich jest zróżnicowany. Większość danych faunistycznych dotyczących Heteroptera tych regionów publikowanych było przez badaczy niemieckich pod koniec XIX i na początku XX wieku (Scholtz 1847; Assmann 1854; Teicher 1893; Schumacher 1912; Scholz 1931). W ostatnim czasie obiektem prac badawczych w Sudetach Wschodnich były Góry Opawskie (Lis B. i Lis J.A. 2002; Hebda i Lis B. 2007; Hebda i Mazur 2010).

Stan poznania Heteroptera obu krain na tle liczby gatunków pluskwiaków różnoskrzydłych wykazanych z Polski nie jest jednak wciąż zadowalający. Nawet bowiem przypadkowe obserwacje poczynione w ostatnich latach dostarczyły nowych i ciekawych informacji, takich jak stwierdzenia gatunku nie notowanego w Sudetach przez dziesięciolecia (odnotowanie *Spilostethus saxatilis* (Scopoli, 1763) w Sudetach Wschodnich po ponad pięćdziesięciu latach (Zajac i Hebda 2011)), a także do odkrycia gatunków nowych dla tych regionów (jak choćby *Acalypta marginata* (Wolff, 1804), *Globiceps sphaegiformis* (Rossi, 1790) czy *Gastrodes abietum* Bergroth, 1914 (Hebda i Mazur 2010)).

Niniejsza praca przedstawia wyniki badań prowadzonych na sześciu wybranych stanowiskach w Sudetach Wschodnich i Zachodnich w okresie od 2.VIII do 7.VIII.2015, w trakcie których wykazano 39 gatunków

z 12 rodzin Heteroptera. Zebrane okazy znajdują się w kolekcji autora.

Materiał i metody

W pracy przyjęto granice regionów zoogeograficznych na podstawie Katalogu Fauny Polski [KFP] (Burakowski i in. 1973) oraz podział fizyczno-geograficzny Polski wg Kondrackiego (2011) [RFG].

Pluskwiaki były odławiane metodą "na upatrzonego" na sześciu stanowiskach w powiecie kłodzkim, w województwie dolnośląskim. Klasyfikację i nazewnictwo gatunków przyjęto za Catalogue of Heteroptera of Palearctic Region (Aukema i Rieger 1995, 1996, 1999, 2001, 2006) oraz za Henry (1997).

Oznaczeń dokonywano za pomocą następujących kluczy do oznaczania: Cmoluchowa (1978), Gorczyca (2007), Gorczyca i Wolski (2011), Lis J.A. (2000), Lis B. (2007), Lis B. i in. (2008), Lis J.A. i in. (2012), Péricart (1972, 1987, 1998a, 1998b, 1998c), Wagner i Weber (1964).

Stanowiska badawcze

[1] – Dańczów, gm. Lewin Kłodzki.

Kraina KFP Sudety Zachodnie; makroregion RFG: Sudety Środkowe, mezoregion RFG: Pogórze Orlickie; 430 m n.p.m.; UTM: WR98. Obszar Natura 2000 [PLB020006] Góry Stołowe. Łąka o zróżnicowanym składzie gatunkowym roślin, nasłoneczniona, pocho-

dzenie antropogeniczne, postępująca sukcesja naturalna.

[2] – Duszniki-Zdrój, gm. Duszniki-Zdrój.

Kraina KFP: Sudety Zachodnie; makroregion RFG: Sudety Środkowe, mezoregion RFG: Pogórze Orlickie; 580-600 m n.p.m.; UTM: WR98. Łąka o umiarkowanej różnorodności gatunkowej roślin, nasłoneczniona, położona przy granicy lasu liściastego.

[3] – Lewin Kłodzki, gm. Lewin Kłodzki.

Kraina KFP: Sudety Zachodnie; makroregion RFG: Sudety Środkowe, mezoregion RFG: Pogórze Orlickie; 460 m n.p.m.; UTM: WR98. Obszar Natura 2000 [PLB020006] Góry Stołowe. Łąka o zróżnicowanym składzie gatunkowym roślin, nasłoneczniona, pochodzenie antropogeniczne, postępująca sukcesja naturalna.

[4] – Zieleniec, gm. Duszniki-Zdrój.

Kraina KFP: Sudety Zachodnie; makroregion RFG: Sudety Środkowe, mezoregion RFG: Góry Orlickie; 750-800 m n.p.m.; UTM: XR08. Obszar Natura 2000 [PLH020060] Góry Orlickie. Zarośla przydrożne, na granicy lasu, duży udział gatunków z rodzajów *Rubus* L. i *Cirsium* L., stanowisko słabo nasłonecznione.

[5] – Kłodzko, gm. Kłodzko.

Kraina KFP: Sudety Wschodnie; makroregion RFG: Sudety Środkowe, mezoregion RFG: Kotlina Kłodzka; 290 m n.p.m.; UTM: XR18. Nieużytkowany fragment pasa zieleni na obrzeżach miasta, roślinność uboga, głównie *Ballota nigra* L., stanowisko nasłonecznione.

[6] – Podzamek, gm. Kłodzko.

Kraina KFP: Sudety Wschodnie; makroregion RFG: Sudety Wschodnie, mezoregion RFG: Góry Złote; 480 m n.p.m.; UTM: XR28. Szeroki pas między polami, duży udział roślin z rodzajów *Mentha* L., *Angelica* L., *Vicia* L., *Cirsium* L.

Wykaz zebranych gatunków

ACANTHOSOMATIDAE

Elasmucha grisea (Linnaeus, 1758)

[2]: 1 ex. 02.08.2015. [6]: 1 ex. 05.08.2015. Gatunek pospolity w całej Polsce, podawany zarówno z Sudetów Wschodnich, jak i Zachodnich (Lis J.A. i in. 2012).

ANTHOCORIDAE

Anthocoris nemoralis (Fabricius, 1794)

[1]: 1 ex. 06.08.2015. [4]: 1 ex. 03.08.2015. Gatunek szeroko rozprzestrzeniony w całej Europie (Péricart 1972). Obecny także w Polsce. Z Sudetów Zachodnich

podawany przez badaczy niemieckich (Scholz 1931).

COREIDAE

Coreus marginatus (Linnaeus, 1758)

[5]: 1 ex. 05.08.2015. Najpospolitszy w naszym kraju gatunek z rodziny Coreidae. Podawany zarówno z Sudetów Wschodnich, jak i Zachodnich (Lis B. i in. 2008).

CYDNIDAE

Tritomegas sexmaculatus (Rambur, 1839)

[5]: 1 ex. 05.08.2015. Gatunek jeszcze do niedawna wykazywany bardzo rzadko z terenu naszego kraju, w ostatnich latach stwierdzono jednak jego liczne populacje na pojedynczych stanowiskach w różnych częściach Polski. Podawany już z Sudetów Zachodnich (Lis J.A. i in. 2012). Gatunek nowy dla Sudetów Wschodnich.

LYGAEIDAE

Kleidocerys resedae (Panzer, 1797)

[3]: 1 ex. 04.08.2015. [5]: 1 ex. 05.08.2015. Gatunek holarktyczny, rozpowszechniony w całej Europie. Obecny także w Polsce. Podawany zarówno z Sudetów Wschodnich (Hebda i Lis B. 2007), jak i Zachodnich (Scholz 1931; Korcz 2010).

RHYPAROCHROMIDAE

Scolopostethus thomsoni Reuter, 1875

[4]: 1 ex. 03.08.2015. Gatunek holarktyczny, powszechny w Europie Środkowej i Północnej (Péricart 1972). Podawany z Sudetów Zachodnich (Scholz 1931).

MIRIDAE

Adelphocoris quadripunctatus (Fabricius, 1794)

[2]: 1 ex. 02.08.2015. Gatunek powszechny w naszym kraju (Gorczyca i Wolski 2011). Z Sudetów Zachodnich podawany ze Szczawna Zdroju i Jeleniej Góry (Scholz 1931).

Deraeocoris ruber (Linnaeus, 1758)

[1]: 2 exx. 06.08.2015. [3]: 1 ex. 04.08.2015. [6]: 2 exx. 05.08.2015. Gatunek pospolity w Polsce (Gorczyca 2007). Podawany zarówno z Sudetów Zachodnich (Scholtz 1847; Assmann 1854; Gorczyca 1992), jak i Wschodnich (Lis B. i Lis J.A. 2002).

Heterotoma planicornis (Pallas, 1772)

[2]: 1 ex. 02.08.2015. [4]: 1 ex. 03.08.2015. Gatunek rozpowszechniony w całej Polsce, jednak nie notowany zbyt często (Gorczyca 2007). Gatunek nowy dla

Sudetów Zachodnich.

Leptopterna dolabrata (Linnaeus, 1758)

[1]: 1 ex. 06.08.2015, na *Phleum* sp. [2]: 1 ex. 02.08.2015. [3]: 1 ex. 04.08.2015. [6]: 1 ex. 05.08.2015. Podawany zarówno z Sudetów Zachodnich przez badaczy niemieckich (m.in. Scholtz 1847, Assmann 1854), jak i z Sudetów Wschodnich (Lis B. i Lis J.A. 2002, Hebda i Lis B. 2007).

Liocoris tripustulatus (Fabricius, 1781)

[1]: 2 exx. 06.08.2015. [2]: 2 exx. 02.08.2015. [3]: 1 ex. 04.08.2015. [4]: 1 ex. 03.08.2015. [6]: 1 ex. 05.08.2015. Gatunek pospolity w całej Polsce (Gorczyca i Wolski 2011). Podawany zarówno z Sudetów Zachodnich (Assmann 1854), jak i z Sudetów Wschodnich (Lis B. i Lis J.A. 2002; Hebda i Lis B. 2007).

Lygocoris pabulinus (Linnaeus, 1761)

[1]: 2 exx. 06.08.2015. Gatunek pospolity na terenie całego kraju (Gorczyca i Wolski 2011). Podawany zarówno z Sudetów Zachodnich (Assmann 1854), jak i z Sudetów Wschodnich (Lis B. i Lis J.A. 2002; Hebda i Lis B. 2007).

Lygus pratensis (Linnaeus, 1758)

[1]: 1 ex. 06.08.2015. [2]: 2 exx. 02.08.2015. [3]: 1 ex. 04.08.2015. [4]: 2 exx. 03.08.2015. [5]: 2 exx. 05.08.2015, na *Ballota nigra* L. [6]: 10 exx. 05.08.2015. Gatunek pospolity w całym kraju (Gorczyca i Wolski 2011). Podawany zarówno z Sudetów Zachodnich (Teicher 1893; Gorczyca i in. 1989; Korcz 2010), jak i Wschodnich (m. in.: Lis B. i Lis J.A. 2002; Hebda i Lis B. 2007).

Lygus wagneri Remane, 1955

[3]: 2 exx. 04.08.2015. Gatunek w Polsce znany głównie z terenów górskich i z wyżyn, spotykany także na terenach nizinnych północnej Polski. Wykazany już z Sudetów Wschodnich (Lis B. i Lis J.A. 2002), dla Sudetów Zachodnich gatunek nowy.

Orthonotus rufifrons (Fallén, 1807)

[2]: 1 ex. 02.08.2015. W Polsce gatunek pospolity, notowany z całego kraju (Gorczyca 2007). W Sudetach Zachodnich stwierdzony przez badaczy niemieckich (Scholtz 1847; Assmann 1854; Scholz 1931).

Plagiognathus arbustorum (Fabricius, 1794)

[2]: 3 exx. 02.08.2015. W Polsce gatunek pospolity, notowany z całego kraju (Gorczyca 2007). W Sudetach Zachodnich stwierdzony przez badaczy niemieckich (Scholtz 1847; Assmann 1854; Scholz 1931).

Plagiognathus chrysanthemi (Wolff, 1804)

[3]: 1 ex. 04.08.2015. Gatunek pospolity w całym kraju

(Gorczyca 2007). Nie podawany wcześniej z Sudetów Zachodnich.

Phytocoris varipes Boheman, 1852

[1]: 1 ex. 06.08.2015. Gatunek pospolity w całym kraju (Gorczyca i Wolski 2011). Gatunek nowy dla Sudetów Zachodnich.

Stenodema calcarata (Fallén, 1807)

[1]: 1 ex. 06.08.2015. [2]: 2 exx. 02.08.2015. Gatunek pospolity w całym kraju (Gorczyca i Wolski 2011). Gatunek nowy dla Sudetów Zachodnich.

Stenodema holsata (Fabricius, 1787)

[1]: 2 exx. 06.08.2015. [2]: 2 exx. 02.08.2015. [3]: 2 exx. 04.08.2015. [4]: 2 exx. 03.08.2015. [6]: 1 ex. 05.08.2015. Gatunek pospolity głównie na terenach górskich (Gorczyca i Wolski 2011). Podawany zarówno z Sudetów Zachodnich (m.in.: Assmann 1854; Gorczyca i in. 1989), jak i Sudetów Wschodnich (Lis B. i Lis J.A. 2002).

Stenodema laevigata (Linnaeus, 1758)

[1]: 2 exx. 06.08.2015. [2]: 3 exx. 02.08.2015. [3]: 2 exx. 04.08.2015. [6]: 1 ex. 05.08.2015. Gatunek szeroko rozprzestrzeniony w całym kraju (Gorczyca i Wolski 2011). Wykazany zarówno z Sudetów Zachodnich (Assmann 1854; Teicher 1893), jak i z Sudetów Wschodnich (Lis B. i Lis J.A. 2002).

Stenotus binotatus (Fabricius, 1794)

[1]: 2 exx. 06.08.2015. [2]: 2 exx. 02.08.2015. [6]: 2 exx. 05.08.2015. Gatunek pospolity w całym kraju (Gorczyca i Wolski 2011). Wykazany zarówno z Sudetów Zachodnich (Korcz 2010), jak i z Sudetów Wschodnich (Lis B. i Lis J.A. 2002; Hebda i Lis B. 2007).

NABIDAE

Himacerus mirmicoides (O. Costa, 1834)

[1]: 1 ex. 06.08.2015. Gatunek spotykany na terenie całego kraju (Cmoluchowa 1978). Notowany z Sudetów Zachodnich (Assmann 1854; Scholz 1931; Korcz 2010).

Nabis flavomarginatus Scholtz, 1847

[1]: 1 ex. 06.08.2015. [3]: 1 ex. 04.08.2015. Gatunek znany z prawie całego obszaru Polski (Cmoluchowa 1978). Notowany z Sudetów Zachodnich (Assmann 1854; Korcz 2010).

Nabis limbatatus Dahlbom, 1851

[3]: 1 ex. 04.08.2015. Gatunek odławiany na prawie całym niżu, na południu raczej w górach (Cmoluchowa 1978). Podawany z Sudetów Zachodnich tylko raz (Korcz 2010).

PENTATOMIDAE

Aelia acuminata (Linnaeus, 1758)

[1]: 3 exx. 06.08.2015. [3]: 2 exx. 04.08.2015. [5]: 3 exx. 05.08.2015. [6]: 3 exx. 05.08.2015. Gatunek pospolity w Polsce (Lis J. A. 2000). Podawany zarówno z Sudetów Zachodnich (Assmann 1854; Lis B. i Lis J.A. 2009), jak i Wschodnich (Hebda i Lis B. 2007).

Carpocoris fuscispinus (Boheman, 1850)

[1]: 1 ex. 06.08.2015. [4]: 3 exx. 03.08.2015. [6]: 2 exx. 05.08.2015. Gatunek pospolity w całej Polsce (Lis J.A. 2000). Podawany zarówno z Sudetów Zachodnich (Lis B. i Lis J.A. 2009), jak i Wschodnich (Lis B. i Lis J.A. 2002; Hebda i Lis B. 2007).

Carpocoris purpureipennis (De Geer, 1773)

[6]: 1 ex. 05.08.2015. Gatunek pospolity na terenie całego kraju (Lis J.A. 2000). Notowany z Sudetów Wschodnich (Lis B. i Lis J.A. 2002; Hebda i Lis B. 2007).

Dolycoris baccarum (Linnaeus, 1758)

[1]: 1 ex. 06.08.2015. [2]: 1 ex. 02.08.2015. [3]: 1 ex. 04.08.2015. [4]: 1 ex. 03.08.2015. [6]: 1 ex. 05.08.2015. W kraju najpospolitszy przedstawiciel rodziny Pentatomidae (Lis J.A. 2000). Podawany zarówno z Sudetów Zachodnich (Assmann 1854; Teicher 1893; Lis B. i Lis J.A. 2009), jak i z Sudetów Wschodnich (Hebda i Lis B. 2007; Lis B. i Lis J.A. 2009).

Eurydema ornata (Linnaeus, 1758)

[2]: 1 ex. 02.08.2015. Gatunek znany z całego kraju (Lis J. A. 2000). Z Sudetów Zachodnich podawany w pracach badaczy niemieckich (Scholtz 1847; Assmann 1854; Schumacher 1912).

Graphosoma lineatum (Linnaeus, 1758)

[2]: 1 ex. 02.08.2015. [6]: 1 ex. 05.08.2015. Gatunek dosyć pospolity w Polsce (nie spotykany jedynie wysoko w górach) (Lis J.A. 2000). Podawany zarówno z Sudetów Zachodnich (Scholz 1931; Lis B. i Lis J.A. 2009), jak i z Sudetów Wschodnich (Lis B. i Lis J.A. 2002; Hebda i Lis B. 2007; Lis B. i Lis J.A. 2009).

Neottiglossa pusilla (Gmelin, 1790)

[1]: 1 ex. 06.08.2015. Gatunek w Polsce znany z całego kraju (Lis J.A. 2000). Podawany z Sudetów Zachodnich (Teicher 1893; Scholz 1931; Lis B. i Lis J.A. 2009).

Palomena prasina (Linnaeus, 1761)

[1]: 1 ex. 06.08.2015. [2]: 1 ex. 02.08.2015. [3]: 1 ex. 04.08.2015. [4]: 1 ex. 03.08.2015. [6]: 1 ex. 05.08.2015. Gatunek pospolity w całej Polsce (Lis J.A. 2000). Znany zarówno z Sudetów Zachodnich (Assmann 1854; Schumacher 1912; Lis B. i Lis J.A. 2009), jak i z Sudetów Wschodnich (Lis B. i Lis J.A. 2002; Hebda i Lis B. 2007).

Pentatoma rufipes (Linnaeus, 1758)

[3]: 1 ex. 04.08.2015. [4]: 1 ex. 03.08.2015. [6]: 1 ex. 05.08.2015. Gatunek pospolity w całym kraju (Lis J.A. 2000). Podawany zarówno z Sudetów Zachodnich (Scholtz 1847; Assmann 1834; Teicher 1893; Schumacher 1912; Lis J.A. 1990; Lis B. i Lis J.A. 2009), jak i z Sudetów Wschodnich (Lis B. i Lis J.A. 2002; Hebda i Lis B. 2007).

Picromerus bidens (Linnaeus, 1758)

[1]: 1 ex. 06.08.2015. Gatunek pospolity w całej Polsce w zbiorowiskach leśnych (Lis J.A. 2000). Podawany z Sudetów Zachodnich (Assmann 1854; Teicher 1893; Scholz 1931; Lis J.A. 1990; Lis B. i Lis J.A. 2009).

Troilus luridus (Fabricius, 1775)

[2]: 2 exx. 02.08.2015. Gatunek znany z całej Polski (Lis J.A. 2000). Podawany z Sudetów Zachodnich (Assmann 1854; Teicher 1893; Scholz 1931).

RHOPALIDAE

Corizus hyoscyami (Linnaeus, 1758)

[2]: 1 ex. 02.08.2015. [3]: 1 ex. 04.08.2015. [4]: 2 exx. 03.08.2015. [5]: 2 exx. 05.08.2015. [6]: 1 ex. 05.08.2015. Gatunek pospolity w całej Polsce (Lis B. i in. 2008). Podawany zarówno z Sudetów Zachodnich (Assmann 1854), jak i Wschodnich (Assmann 1854; Hebda i Lis B. 2007).

SCUTELLERIDAE

Eurygaster maura (Linnaeus, 1758)

[1]: 1 ex. 06.08.2015. [3]: 3 exx. 03.08.2015. Gatunek pospolity w naszym kraju (Lis J.A. in. 2012). Podawany z Sudetów Zachodnich (Assmann 1854; Lis B. i Lis J.A. 2009).

PYRRHOCORIDAE

Pyrrhocoris apterus (Linnaeus, 1758)

[2]: 1 ex. 02.08.2015. Gatunek pospolity w całej Polsce (Lis B. 2007). Wykazany z Sudetów Zachodnich przez badaczy niemieckich (Scholz 1931).

Podsumowanie

W trakcie przeprowadzonych badań odłowiono 136 okazów należących do 39 gatunków. Dla Sudetów Zachodnich, z 4 stanowisk, wykazano 34 gatunków, zaś dla Sudetów Wschodnich, z 2 stanowisk, 18 gatunków.

Spośród wykazanych w trakcie badań gatunków nowymi dla Sudetów Zachodnich są: *Heterotoma planicornis* (Pallas, 1772), *Lygus wagneri* Remane, 1955, *Plagiognathus chrysanthemi* (Wolff, 1804), *Phytocoris varipes* Boheman, 1852, *Stenodema calcarata*

(Fallén, 1807). Gatunkiem nowym dla Sudetów Wschodnich jest *Tritomegas sexmaculatus* (Rambur, 1839).

Słaby stopień poznania obu krain oraz duże zróżnicowanie środowisk sugerują konieczność prowadzenia dalszych badań nad składem gatunkowym pluskwiaków różnoskrzydłych w Sudetach.

Podziękowania

Autor pragnie podziękować Dariuszowi Kojderowi za pomoc przy gromadzeniu materiału do badań, Adamowi Stroińskiemu za pomoc przy tworzeniu tej publikacji, jak również profesorowi Jerzemu Lisowi za nieocenioną pomoc przy powstaniu ostatecznej wersji pracy.

Piśmiennictwo – References

- Assmann A. 1854. Hemiptera Verzeichnis der bisher in Schlesien aufgefunden wanzenartigen Insecten, *Zeitschrift für Entomologie* **8**: 1-106.
- Aukema B., Rieger Ch. (red.) 1995. *Catalogue of the Heteroptera of the Palaearctic Region. Volume 1.* The Netherlands Entomological Society, Wageningen: XXVI + 222 ss.
- Aukema B., Rieger Ch. (red.) 1996. *Catalogue of the Heteroptera of the Palaearctic Region. Volume 2.* The Netherlands Entomological Society, Wageningen: XIV + 361 ss.
- Aukema B., Rieger Ch. (red.) 1999. *Catalogue of the Heteroptera of the Palaearctic Region. Volume 3.* The Netherlands Entomological Society, Wageningen: XIV + 577 ss.
- Aukema B., Rieger Ch. (red.) 2001. *Catalogue of the Heteroptera of the Palaearctic Region. Volume 4.* The Netherlands Entomological Society, Wageningen: XIV + 346 ss.
- Aukema B., Rieger Ch. (red.) 2006. *Catalogue of the Heteroptera of the Palaearctic Region. Volume 1.* The Netherlands Entomological Society, Wageningen: XI + 550 ss.
- Burakowski B., Mroczkowski M., Stefańska J. 1973. Chrząszcze Coleoptera. Biegaczowate – Carabidae, część 1. *Katalog fauny Polski* **23** (2): 1-232.
- Cmoluchowa A. 1978. *Klucze do oznaczania owadów Polski. Część XVIII. Pluskwiaki różnoskrzydłe – Heteroptera, zeszyt 7. Nabidae, Reduviidae i Phymatidae.* Polskie Towarzystwo Entomologiczne, Warszawa, nr 108 serii kluczy, 43 ss.
- Gorczyca J., Herczek A., Hałaj R., Węgierek P. 1989. Mirid Communities (Miridae, Heteroptera) of Selected High Peat-bogs in Southern Poland. *Acta Biologica Silesiana* **13**: 76-84.
- Gorczyca J. 1992. Bryocorinae, Dicyphinae and Deraeocorinae of Poland. *Annals of the Upper Silesian Museum, Entomology* **3**: 81-105.
- Gorczyca J. 2007. *A catalogue of plant bugs (Heteroptera: Miridae) of Poland. Part I. Subfamilies: Isometopinae, Deraeocorinae, Bryocorinae, Orthotylinae, Phylinae.* Natura optima dux Foundation, Warszawa, 216 ss.
- Gorczyca J., Wolski A. 2011. *A catalogue of plant bugs (Heteroptera: Miridae) of Poland. Part II. Subfamilies: Mirinae.* Natura optima dux Foundation, Warszawa, 172 ss.
- Hebda G., Lis B. 2007. Nowe stanowiska pluskwiaków różnoskrzydłych (Hemiptera: Heteroptera) w Górach Opawskich (Sudety Wschodnie). [w:] Lis J. A., Mazur M. A. (red.). *Przyrodnicze wartości polsko-czeskiego pogranicza jako wspólne dziedzictwo Unii Europejskiej.* Centrum Studiów nad Bioróżnorodnością, Katedra Biosystematyki Uniwersytetu Opolskiego, Opole: 189-206.
- Hebda G., Mazur M. A. 2010. Nowe stanowiska rzadko spotykanych gatunków pluskwiaków różnoskrzydłych (Insecta: Heteroptera) na Śląsku i w Sudetach Wschodnich. *Wiadomości Entomologiczne* **29**: 69-74.
- Hebda G., Kocorek A. 2012. Pluskwiaki różnoskrzydłe (Hemiptera: Heteroptera) leśnego rezerwatu przyrody „Rozumice” na Opolszczyźnie (Sudety Wschodnie). *Heteroptera Poloniae – Acta Faunistica* **5**: 9-16.
- Henry T.J. 1997. Phylogenetic Analysis of Family Group within the Infraorder Pentatomorpha (Hemiptera) with emphasis on Lygaeoidea. *Annals of the Entomological Society of America* **90**: 275-301.
- Kondracki J. 2011. *Geografia regionalna Polski.* Wydawnictwo Naukowe PWN. Warszawa: 440 ss.
- Korcz A. 2010. Pluskwiaki różnoskrzydłe (Hemiptera: Heteroptera) zebrane na terenie Jeleniej Góry-Cieplic w 2009 roku. *Przyroda Sudetów* **13**: 161-168.
- Lis B., Lis J. A. 2002. Pluskwiaki różnoskrzydłe (Hemiptera: Heteroptera) Gór Opawskich (Sudety Wschodnie). *Wiadomości entomologiczne* **21**: 87-95.
- Lis B. 2007. *Klucze do oznaczania owadów Polski. Część XVIII. Pluskwiaki różnoskrzydłe – Heteroptera, ze-szyt 9. Płaszczycowate – Piesmatidae, smukleńcowate – Berytidae, kowalowate – Pyrrhocoridae.* Polskie Towarzystwo Entomologiczne, Toruń,

- nr 171 serii kluczy, 33 ss.
- Lis B., Stroiński A., Lis J. A. 2008. Coreoidea: Alydidae, Coreidae, Rhopalidae, Stenocephalidae. *Heteroptera Poloniae* **1**: 157 ss.
- Lis B., Lis J. A. 2009. Nowe stanowiska Heteroptera z uwagami taksonomicznymi oraz nowymi danymi o biologii wybranych gatunków. I. Aradoidea, Coreoidea, Pentatomoidea. *Heteroptera Poloniae – Acta Faunistica* **1**: 1-49.
- Lis B., Lis J. A., Hebda G. 2010. Wstępne wyniki badań nad lądowymi pluskwiakami różnoskrzydłymi (Hemiptera: Heteroptera) polskiej części Sudetów. *XLVIII Zjazd PTE oraz Ogólnopolska Konferencja Naukowa z cyklu „Ochrona owadów w Polsce” nt. „Entomofauna górską – stan aktualny oraz perspektywy jej ochrony w Polsce”*. Huta Szklana, 16-19. 09. 2010. *Materiały konferencyjne*, s. 17-18.
- Lis J. A. 1990. Shield-bugs of Poland (Heteroptera, Pentatomoidea) – a faunistic review. Pentatomidae. *Annals of the Upper Silesian Museum, Entomology* **1**: 5-102.
- Lis J. A. 2000. *Klucze do oznaczania owadów Polski. Część XVIII. Pluskwiaki różnoskrzydłe – Heteroptera, zeszyt 14. Tarczówkowate – Pentatomidae*. Polskie Towarzystwo Entomologiczne, Toruń, nr 160 serii kluczy, 72 ss.
- Lis J. A., Lis B., Ziaja D. J. 2012. Pentatomoidea. Część 1: Plataspidae, Thyreocoridae, Cydnidae, Acanthosomatidae, Scutelleridae. *Heteroptera Poloniae* **2**: 145 ss.
- Péricart J. 1972. Hémiptères, Anthocoridae, Cimicidae et Microphysidae de l'ouest-paléarctique. *Faune de l'Europe et du bassin méditerranéen* **7**: 402 ss.
- Péricart J. 1987. Hémiptères Nabidae d'Europe Occidentale et du Marghreb. *Faune de France* **71**: 185 ss.
- Péricart J. 1998a. Hémiptères Lygaeidae Euro-Méditerranéens. vol. 1. *Faune de France* **84A**: 468 ss.
- Péricart J. 1998b. Hémiptères Lygaeidae Euro-Méditerranéens. vol. 2. *Faune de France* **84B**: 453 ss.
- Péricart J. 1998c. Hémiptères Lygaeidae Euro-Méditerranéens. Vol. 3. *Faune de France* **84C**: 487 ss.
- Scholtz H. 1847. Prodröm zu einer Rhynchoten-Fauna von Schlesien. *Übersicht der Arbeiten und Veränderungen der Schlesischen Gesellschaft für Vaterländische Kultur* **1846**: 104-164.
- Scholz M. F. R. 1931. Verzeichnis der Wanzen Schlesiens. *Entomologischer Anzeiger Wien* **11**: 79-82, 99-102, 117-120.
- Schumacher F. 1912. Revision der Hemipteren-Fauna Schlesiens. *Entomologische Rundschau* **29**: 6, 16, 31-32, 47-48, 70-71, 84.
- Teicher Th. 1893. Beitrag zur Insectenfauna von Landshut (in Schlesien) und Umgebung, *Insectenbörse* **10**: 200-201.
- Wagner E, Weber H. H. 1964. Hémiptères Miridae. *Faune de France* **67**: 591 ss.
- Zajac K., Hebda G. 2011. Pierwsze stwierdzenie *Spilostethus saxatilis* (Scopoli, 1763) (Hemiptera: Heteroptera: Lygaeidae) w Sudetach Wschodnich. *Heteroptera Poloniae – Acta Faunistica* **3**: 7-9.

This work is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License
<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>

SUMMARY

New data on the occurrence of terrestrial true-bugs (Hemiptera: Heteroptera) in the vicinity of Duszniki-Zdrój (Western Sudetes) and Kłodzko (Eastern Sudetes)

This paper presents results of studies on true-bugs (Hemiptera: Heteroptera) conducted from 2.08.2015 to 7.08.2015 in six different localities in both Eastern and Western Sudetes (vicinity of Duszniki-Zdrój and Kłodzko). Altogether, 136 specimens of 39 species representing 12 families were recorded including 5 species new to Western Sudetes: *Heterotoma planicornis* (Pallas, 1772), *Lygus wagneri* Remane, 1955, *Plagiognathus chrysanthemii* (Wolff, 1804), *Phytocoris varipes* Boheman, 1852, *Stenodema calcarata* (Fallén, 1807) and one species new to Eastern Sudetes: *Tritomegas sexmaculatus* (Rambur, 1839).